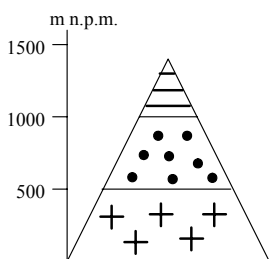

ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA Z GEOGRAFII POZIOM ROZSZERZONY

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Pkt	Kryterium zaliczenia odpowiedzi	Uwagi												
1.	a) C. 64°17' b) B. Północno-zachodniej.	0–2	Za podanie poprawnych odpowiedzi po 1 pkt													
2.	Wysokość źródła 1140 m n.p.m. Wysokość miejsca przecięcia z czarnym szlakiem 840 m n.p.m. Różnica wysokości 300 m Długość odcinka potoku na mapie 1,9 cm Długość odcinka potoku w terenie 950 m Średni spadek potoku $\frac{300 \text{ m}}{950 \text{ m}} \times 100\% \approx 31,6\%$	0–2	Za poprawy sposób obliczenia 1 pkt Za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik 2 pkt	Uznajemy 32%												
3.	żółty schronisko PTTK Chatka Puchatka	0–1	Za poprawne podanie koloru szlaku i nazwy obiektu 1 pkt													
4.	A. 11:30	0–1	Za poprawne wskazanie godziny 1 pkt													
5.	<table><tr><td></td><td>Pole B1</td><td>Pole B2</td></tr><tr><td>Zagospodarowanie turystyczne</td><td>- teren zagospodarowany w niewielkim stopniu - trzy szlaki turystyczne.</td><td>- teren w znacznym stopniu zagospodarowany - baza noclegowa, droga wojewódzka, szlak rowerowy, szlaki turystyczne.</td></tr><tr><td>Rzeźba terenu</td><td>- grzbiet górski - większe różnice wysokości (ok. 520 m) - strome zbocza.</td><td>- dolina rzeczna - mniejsze różnice wysokości (ok. 340 m) - łagodne zbocza.</td></tr><tr><td>Układ sieci rzecznej</td><td>potoki spływają we wszystkich kierunkach (układ odśrodkowy)</td><td>potoki spływają do jednej doliny (Wetliny) (układ koncentryczny)</td></tr></table>		Pole B1	Pole B2	Zagospodarowanie turystyczne	- teren zagospodarowany w niewielkim stopniu - trzy szlaki turystyczne.	- teren w znacznym stopniu zagospodarowany - baza noclegowa, droga wojewódzka, szlak rowerowy, szlaki turystyczne.	Rzeźba terenu	- grzbiet górski - większe różnice wysokości (ok. 520 m) - strome zbocza.	- dolina rzeczna - mniejsze różnice wysokości (ok. 340 m) - łagodne zbocza.	Układ sieci rzecznej	potoki spływają we wszystkich kierunkach (układ odśrodkowy)	potoki spływają do jednej doliny (Wetliny) (układ koncentryczny)	0–2	Za poprawne uzupełnienie wierszy – dwóch 1 pkt – trzech 2 pkt	
	Pole B1	Pole B2														
Zagospodarowanie turystyczne	- teren zagospodarowany w niewielkim stopniu - trzy szlaki turystyczne.	- teren w znacznym stopniu zagospodarowany - baza noclegowa, droga wojewódzka, szlak rowerowy, szlaki turystyczne.														
Rzeźba terenu	- grzbiet górski - większe różnice wysokości (ok. 520 m) - strome zbocza.	- dolina rzeczna - mniejsze różnice wysokości (ok. 340 m) - łagodne zbocza.														
Układ sieci rzecznej	potoki spływają we wszystkich kierunkach (układ odśrodkowy)	potoki spływają do jednej doliny (Wetliny) (układ koncentryczny)														
6.	Litera: C	0–1	Za podanie poprawnej odpowiedzi 1 pkt													

7.	Np.: – obie drogi komunikacyjne wykorzystują płaskie dna dolin rzecznych i zbocza o małym nachyleniu – układ dróg jest zgodny z układem dolin rzecznych – im większe nachylenie terenu, tym droga bardziej kręta.	0–1	Za poprawną odpowiedź 1 pkt																			
8.	Warstwa A Uzasadnienie, np.: – wychodnie warstw o mniejszej odporności tworzą wklęsłe formy terenu – wychodnie skał o dużej odporności zaznaczają się w postaci grzbietów, garbów, progów.	0–1	Za poprawne podanie oznaczenia warstwy i uzasadnienie 1 pkt																			
9.	a) b) Np.: – w niższych partiach gór rosną rośliny wymagające wyższych temperatur (np. drzewa liściaste) – najwyższe (najzimniejsze) partie gór porastają mchy i porosty.	0–2	Za poprawne uzupełnienie rysunku 1 pkt Za poprawne podanie przykładu 1 pkt																			
10.	<table><tr><th>Zjawisko</th><th>Ruch obiegowy</th><th>Ruch obrotowy</th></tr><tr><td>Dobowa rachuba czasu</td><td></td><td>X</td></tr><tr><td>Występowanie pór roku</td><td>X</td><td></td></tr><tr><td>Występowanie dnia i nocy polarnej</td><td>X</td><td></td></tr><tr><td>Cykliczność pływów morskich</td><td></td><td>X</td></tr><tr><td>Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca na linii horyzontu</td><td>X</td><td></td></tr></table>	Zjawisko	Ruch obiegowy	Ruch obrotowy	Dobowa rachuba czasu		X	Występowanie pór roku	X		Występowanie dnia i nocy polarnej	X		Cykliczność pływów morskich		X	Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca na linii horyzontu	X		0–2	Za prawidłowe przyporządkowanie zjawisk: – trzech, czterech ... 1 pkt – pięciu 2 pkt	
Zjawisko	Ruch obiegowy	Ruch obrotowy																				
Dobowa rachuba czasu		X																				
Występowanie pór roku	X																					
Występowanie dnia i nocy polarnej	X																					
Cykliczność pływów morskich		X																				
Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca na linii horyzontu	X																					
11.	Tarcze: A. Fennoskandzka B. Dekańska C. Gujańska Rowy: 1. Aleucki 2. Mariański 3. Sundajski	0–2	Za prawidłowe przyporządkowanie nazw: – czterech, pięciu ... 1 pkt – sześciu 2 pkt																			

12.	Np.: – po ustąpieniu lodowca w miejscu dolin V-kształtnych powstają doliny U-kształtne – V-kształtne doliny dopływów przekształcają się w U-kształtne doliny zawieszone – w miejscach tworzenia się pól firnowych powstają kary (misy jezior cyrkowych).			0–2	Za podanie argumentów: – jednego 1 pkt – dwóch 2 pkt																					
13.	<table><tr><td>A</td><td>wyniesienie mazursko-suwańskie</td><td>Pojezierze Mazurskie</td></tr><tr><td>B</td><td>niecka brzeźna</td><td>Nizina Mazowiecka</td></tr><tr><td>C</td><td>zapadlisko przedkarpackie</td><td>Kotlina Sandomierska</td></tr></table>			A	wyniesienie mazursko-suwańskie	Pojezierze Mazurskie	B	niecka brzeźna	Nizina Mazowiecka	C	zapadlisko przedkarpackie	Kotlina Sandomierska	0–2	Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli: – trzech-pięciu 1 pkt – sześciu 2 pkt												
A	wyniesienie mazursko-suwańskie	Pojezierze Mazurskie																								
B	niecka brzeźna	Nizina Mazowiecka																								
C	zapadlisko przedkarpackie	Kotlina Sandomierska																								
14.	<table><tr><td>Odcinek rzeki</td><td>Nr przekroju doliny</td><td>Dominujący proces rzeźbotwórczy</td><td>Forma rzeźby</td></tr><tr><td>A</td><td>II</td><td>erozja wsteczna lub wgłębna</td><td>dolina V-kształtna, wodospady</td></tr><tr><td>B</td><td>IV</td><td>erozja boczna</td><td>meandry, terasy, starorzecza, dolina o płaskim dnie</td></tr><tr><td>C</td><td>III</td><td>akumulacja</td><td>łachy, mielizny, łagodne krawędzie doliny rzecznej, szeroka dolina, dno akumulacyjne</td></tr><tr><td>ujście</td><td>I</td><td>akumulacja</td><td>delta</td></tr></table>			Odcinek rzeki	Nr przekroju doliny	Dominujący proces rzeźbotwórczy	Forma rzeźby	A	II	erozja wsteczna lub wgłębna	dolina V-kształtna, wodospady	B	IV	erozja boczna	meandry, terasy, starorzecza, dolina o płaskim dnie	C	III	akumulacja	łachy, mielizny, łagodne krawędzie doliny rzecznej, szeroka dolina, dno akumulacyjne	ujście	I	akumulacja	delta	0–3	Za poprawne uzupełnienie kolumn tabeli: – numerami przekrojów doliny 1 pkt – dominującymi procesami rzeźbotwórczymi ... 1 pkt – nazwami form rzeźby 1 pkt	
Odcinek rzeki	Nr przekroju doliny	Dominujący proces rzeźbotwórczy	Forma rzeźby																							
A	II	erozja wsteczna lub wgłębna	dolina V-kształtna, wodospady																							
B	IV	erozja boczna	meandry, terasy, starorzecza, dolina o płaskim dnie																							
C	III	akumulacja	łachy, mielizny, łagodne krawędzie doliny rzecznej, szeroka dolina, dno akumulacyjne																							
ujście	I	akumulacja	delta																							
15.	Obszary o wilgotnym klimacie: Półwysep Bretoński (1), Półwysep Indochiński (4), Nizina Gangesu (6), Kotlina Kongo (7). Obszary o suchym klimacie: Wielki Erg Wschodni (2), Nizina Turańska (3), Wyżyna Irańska (5), Kotlina Kalahari (8).			0–2	Za prawidłowe wpisanie: – czterech-siedmiu obszarów 1 pkt – ośmiu obszarów .. 2 pkt																					
16.	Kolejno od lewej: D, C, A			0–2	Za poprawne przyporządkowanie warunków pogodowych: – dwóch 1 pkt – trzech 2 pkt																					

17.		0–1	Za prawidłowe opisanie osi wykresu i narysowanie przekroju 1 pkt	
18.	Od góry: B, C, A	0–1	Za prawidłowe uzupełnienie tabeli 1 pkt	
19.	$\frac{22500000}{37500000} \times 100\% = 60\%$	0–1	Za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik 1 pkt	60% +/- 2%
20.	Czynniki przyrodnicze, np.: – występowanie żyznych gleb – występowanie obszarów o niewielkim nachyleniu w dolinach rzek przepływających przez niziny – łatwiejszy dostęp do zasobów wody pitnej. Czynniki pozaprzyrodnicze, np.: – rozwój transportu rzeczno- wodochłonnnych zakładów przemysłowych oraz zakładów wykorzystujących energię wody płynącej – dolinami rzek przebiegają szlaki komunikacyjne, sprzyjające koncentracji ludności	0–2	Za prawidłowe podanie – dwóch, trzech czynników 1 pkt – czterech czynników 2 pkt	
21.	Repatriacja ludności Polski – B, E Przemieszczenie ludności ukraińskiej w ramach akcji „Wisła” – D	0–1	Za poprawne przyporządkowanie liter do migracji 1 pkt	
22.	Indie – hinduizm Tajlandia – buddyzm Argentyna – katolicyzm Szwecja – protestantyzm Bułgaria – prawosławie Izrael – judaizm	0–2	Za prawidłowe przyporządkowanie religii: – trzech-pięciu 1 pkt – sześciu 2 pkt	

25.	a) prekambry b) <u>Powinna powstać kopalnia rud metali, ponieważ, np.:</u> – pozwoli to na zmniejszenie importu rud żelaza – bardzo bogate złoża dostarczą wielu cennych metali (wanad, tytan) niezbędnych w nowoczesnym przemyśle – powstaną miejsca pracy – nastąpi aktywizacja gospodarcza Suwalszczyzny – nastąpi rozwój infrastruktury komunikacyjnej. lub <u>Nie powinna powstać kopalnia rud metali, ponieważ, np.:</u> – rudy metali znajdują się na znacznej głębokości – koszt wydobywania rud będzie bardzo duży – nastąpi skażenie przyrody „zielonych płuc Polski” – zagrożone zostanie środowisko Wigierskiego Parku Narodowego i Suwalskiego Parku Krajobrazowego.	0–2	Za poprawną odpowiedź 1 pkt Za uzasadnienie (na tak lub nie) z dwoma argumentami 1 pkt	
26.	Konsekwencje pozytywne, np.: – zmniejszenie emisji pyłów wraz z ograniczeniem produkcji, np. hutniczej – zmniejszenie emisji gazów, w tym siarki, azotu – zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków – ochrona zasobów mineralnych. Konsekwencje negatywne, np.: – wzrost bezrobocia w wyniku zamykania zakładów pracy lub stanowisk produkcyjnych – migracje w celu podjęcia pracy – pogorszenie warunków życia w związku z utratą pracy.	0–2	Za podanie dwóch konsekwencji: – pozytywnych 1 pkt – negatywnych 1 pkt lub za podanie jednej negatywnej i jednej pozytywnej 1 pkt	
27.	Faza industrialna: C, E, H Faza postindustrialna: A, D, G	0–2	Za poprawne przyporządkowanie trzech cech do każdej z faz po 1 pkt	

28.	Np.: Obrazy satelitarne są przydatnym źródłem informacji, gdyż: – pozwalają na szybkie uzyskanie danych o zmianach zachodzących w środowisku – pozwalają określić intensywność zachodzących w środowisku zmian – pozwalają na dokumentację dużego obszaru.	0–1	Za ocenę przydatności wraz z uzasadnieniem 1 pkt	
29.	<pre> graph LR F((F)) --> A((A)) A --> D((D)) D --> G((G)) D --> E((E)) G --> B((B)) B --> H((H)) E --> I((I)) I --> C((C)) </pre>	0–2	Za uzupełnienie elementów – trzech, czterech 1 pkt – pięciu 2 pkt	
30.	Np.: Kotlina Konga – występowanie muchy tse-tse – brak naturalnych pastwisk (występowanie lasów). Indie – liczebność pogłówna bydła wynika z istniejącego w hinduizmie kultu krowy jako zwierzęcia świętego (krowa jest uważana za „matkę żywicielkę” ludzi). Holandia – duży rynek zbytu – opłacalność hodowli – baza paszowa – wysoko rozwinięty przemysł mleczarski – dobrze rozwinięte gałęzie przemysłu współpracujące z rolnictwem (chemiczny, maszynowy). Strefa Sahelu – sezonowo zmienne zasoby świeżej trawy i wody – sezonowo występujące opady.	0–2	Za podanie uzasadnień – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt	
31.	a) Trąd b) Czynniki przyrodnicze, np.: – duża wilgotność – warunki sprzyjające rozwojowi komarów – wysoka temperatura powoduje intensywny rozwój bakterii chorobotwórczych.	0–3	Za podanie nazwy choroby 1 pkt Za podanie czynników: – dwóch przyrodniczych 1 pkt – dwóch społeczno-ekonomicznych 1 pkt	

	Czynniki społeczno-ekonomiczne, np.: – niski poziom edukacji zdrowotnej społeczeństw – podatność na choroby wynikająca z niedożywienia – niewystarczająca ilość funduszy na zakup środków medycznych – brak kanalizacji, oczyszczalni ścieków (infrastruktury technicznej).		lub – jednego przyrodniczego i jednego społeczno-ekonomicznego 1 pkt																		
32.	Np.: – szczepienia profilaktyczne – spanie pod moskitierą – gotowanie wody lub spożywanie wody tylko butelkowanej – spożywanie pokarmów znanego pochodzenia – stosowanie płynów przeciw komarom – jedzenie tylko przetworzonej żywności.	0–1	Za podanie trzech propozycji 1 pkt																		
33.	Kolejno od góry: E, B, D	0–1	Za prawidłowe przyporządkowanie 1 pkt																		
34.	<table><tr><td>Np.</td><td><table><tr><th>Położenie Polski</th><th>Cechy położenia</th><th>Konsekwencje</th></tr><tr><td>Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.</td><td>- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim</td><td>Korzyści wynikające z tranzytu</td></tr><tr><td>W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.</td><td>- położenie przy wschodniej granicy UE</td><td>- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej</td></tr><tr><td>W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.</td><td>Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej</td><td>- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej</td></tr></table></td><td>0–2</td><td>Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt</td><td></td></tr></table>	Np.	<table><tr><th>Położenie Polski</th><th>Cechy położenia</th><th>Konsekwencje</th></tr><tr><td>Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.</td><td>- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim</td><td>Korzyści wynikające z tranzytu</td></tr><tr><td>W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.</td><td>- położenie przy wschodniej granicy UE</td><td>- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej</td></tr><tr><td>W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.</td><td>Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej</td><td>- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej</td></tr></table>	Położenie Polski	Cechy położenia	Konsekwencje	Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.	- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim	Korzyści wynikające z tranzytu	W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.	- położenie przy wschodniej granicy UE	- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej	W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.	Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej	- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej	0–2	Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt				
Np.	<table><tr><th>Położenie Polski</th><th>Cechy położenia</th><th>Konsekwencje</th></tr><tr><td>Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.</td><td>- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim</td><td>Korzyści wynikające z tranzytu</td></tr><tr><td>W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.</td><td>- położenie przy wschodniej granicy UE</td><td>- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej</td></tr><tr><td>W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.</td><td>Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej</td><td>- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej</td></tr></table>	Położenie Polski	Cechy położenia	Konsekwencje	Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.	- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim	Korzyści wynikające z tranzytu	W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.	- położenie przy wschodniej granicy UE	- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej	W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.	Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej	- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej	0–2	Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt						
Położenie Polski	Cechy położenia	Konsekwencje																			
Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.	- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim	Korzyści wynikające z tranzytu																			
W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.	- położenie przy wschodniej granicy UE	- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej																			
W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.	Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej	- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej																			
35.	1. Peru 2. Australia	0–1	Za podanie nazw dwóch krajów 1 pkt																		